

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonezi-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonezi-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendő a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetésny-, nyiltér- és felszámok.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitsoz terfogatata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonezi-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezlszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1887. július 30.

Azt tarják: a magyar legnagyobb büszkesége az, hogy „magyarnak született.“

És mégis — elég különös — ma már „fehér holló“ számba megy az, ki magyar nemzetiségének külső viseletében is kifejezést ad.

Egy szóval, a magyar viselet, a magyar öltöny, maholnap a régiségek lomtárába kerül, mert — — kiment a divatból, — mert hazafiságunkat alárendeltük a divatnak.

(Az igaz, hogy a divatüzést mi magyarok, úgy egymás közt, szépitgetni törekszünk, azzal érvelvén, hogy „ne nézd a külsőt, hanem a belsőt;“ — csak hogy az idegen külsőségek utáni törekvés, legtöbb esetben befolyásolja belső érzüleinket is.)

Igy a többek közt a magyar férfiak csak azért nem viselnek magyar öltönyt, mert az kényelmetlen, — a nők pedig azért öltönek kényelmetlen ruhát, mert az a divat. De hát szükséges-e, hogy az a magyar öltöny kényelmetlen s a divat nem magyar legyen?

A kik e kérdéssel szemben elejtik a hazafias indokokat, nem vetnek számot ama nagy károkkal, melyeket nekünk az idegen divat üzése okoz.

E károk között legborzasztóbb az, mely a gyermekek testi fejlődésének elmaradottságában évről-évre ijesztőbb mérveket ölt.

Olyan kis nemzet előtt, mint mi vagyunk, annyira drága az emberi élet, hogy — Széchenyi szavai szerint — „megkegyelmezni kellene meg az apagyilkosnak is.“

És mi — — — pusztulni hagyjuk az ártatlan gyermekeket a divat kedvéért!

Legkevésbé sem túlozom a dolgot.

Csak nézzük a magyar nőket!

Általában szólva, azzal a haszontalan divattal tönkre teszik a legszebb reményt ígérő életet, és azok a jó magyar hazafiak, a kik a külsőségekre mit sem adnak, tétlenül nézik azt, hogy az az ár-

atlan csecsemő még az anya méhében nyomorékká lesz, sokszor pedig — épen a divat miatt, — meghal, mielőtt élete lett volna.

És ha néha az az ártatlan csecsemő legyőzve a divat öldöklő munkáját, örülni kezd az életnek, a divatnak hódoló mama első kötelessége dajkát fogadni; azután — megmondolatlanul ugyan, — de gondosan betakargatja, meleg kályha mellé ülteti, még a szellőtől is megkíméli, s ha véletlenül valamikor e divatszabta rend meghibázik, esetleg a kicsike lélek reggelizés előtt kilép a szobából, vége mindennek, megöli a divat által nyomorékká tett csecsemőt az, a mi más természetnevelte gyermeknek épen életet ad. Igen, mert a divatnak hódoló magyar nők (anyákat értek), megfélekednek arról, hogy legédesebb az édes anya teje; s legjobb dajka a természet. Azt hiszik, hogy ha minden orvosság méreg, megfordítva is áll.

Ha pedig a véletlen mégis úgy hozza magával, hogy a divat által megkínzott csecsemő megtörve bár . . . de ifjúvá növekszik s oda áll, a hol aztán meg kellene mutatni, hogy nem azért hazafi, mert magyar, de azért magyar, mert hazafi: ott kell pirulnia a haszontalan divat miatt, mikor kimondják, hogy „untauglich.“ Itt már hiába utal a belsőre, az ellenség nem egyedül a belső- az ész fegyvereivel lép a sikra: de még ha úgy volna is: „Ép testben lakik ép lélek.“

És sajnós, hogy ez leginkább az értelmiségnél fordul elő, az értelmiség lesz akaratlanul gyilkos, a haszontalan divat okozta szédület mámorában.

Azért van az, hogy rendszeren kicsike ház szülöttei lesznek a haza nagy gyermekei; igen ám, de ezek édes anyai tejet szívtak, a természet dajkáló karjai közt nevedtek; ezeket nem öli meg, de életet ad nekik az emberiség feltartására teremtett tiszta levegő.

Ne legyetek hát ti magyar nők (kik anyák vagytok, vagy azokká lenni akartok) a divat bálványozói, mert bizony gyermekeiteket dobjátok oda

áldozatul, — ti pedig magyar férfiak ne vessétek meg a nemzeti öltözetet már csak azért sem, mert a ti izlésetek szabja meg a női viselet változatait is.

R—r.

A sok baj közül egy.

A „Gömör-Kishont“ utolsó számában közölt vezércikk annyira megragadta figyelmemet, hogy annak igazsága felett elmélkedve, a már megírottat még egy ponttal óhajtanám megtoldani. S teszem ezt annyival inkább, mert meggyőződésemnek mindenkor örömet adok kifejezést.

Hazánkban Gömör megye is azon kevés számú területtekhez tartozik, melyekben az ipar iránti érzék már meg van, sőt némi esekély mozgalom is észlelhető, melynek segítségével közgazdasági viszonyaink lassankint fejlődésnek, virágzásnak indulhatnak.

Nem szabad azonban felednünk, hogy ez csak akkor remélhető, ha a gazdaságnak adjuk az első helyet, mert csak ennek emlőjén táplálkozva, izmosodhatik meg az ipar.

Mert képzelhető-e egy államban, vagy ennek részében, egy megyében jólét, — melynek lakossága túlyomó részben mezőgazdából áll, — ha az egyesek deficizzel küzdenek? Az egyes családok vagyoni boldogulhatásának, az állam anyagi biztonlétének alapköve a jól vezetett gazdaság.

Ez nem egyszerű mesterség többé, sem dilettantizmus, melyben kocsiszás, lovaglás, vadászat, vendégeskedés viszi a főszerepet. S ha akarjuk más államok gazdasági előnyeit akkor kell, hogy elfogadjuk azok eszközeit is, melyek által felibünk emelkedtek.

Carey, a híres amerikai nemzetgazda, azt mondja: „Az ember valamennyi foglalkozása között, ez (t. i. a gazdaság) igényli az ész és akarat legnagyobb tevékenységét.“

S ily értelemben fogják-e fel nálunk is e tételt? De hogy úgy. „Isten a gazda“ mondják, pedig „Segits magadon s az Isten is megsegít.“ A hat hétig tartó szárazságot más államokban is ismerik, de azért takarmányhiány miatt nem kell elvesztegetni állataikat, mert tartalék képen van Franciaországban mintegy 2 millió hektár öntözhető rétje. Azonkívül mesterséges takarmányterülete rengeteg! De ne vegyük a gazdag Franciaországot, a mely már 1858-ban a földbírtokosok számára 100 millió frankot helyezett le a Foncieró hitelintézetnél azok részére, kik alagesővezéssel foglalkoznak. Nézzük a többi műveltebb államokat s mindenütt azt fogjuk látni, hogy nagy anyagi és szellemi befektetéssel működnek földjeik javításán s természetbővítések előállításán. Csak mi, az u. n. agrár nemzet, mi kullogunk hátul. Sem

T Á R C Z A.

A lány románcza.

Kicsiny kis szobában
Gyöngye mécs remeg;
Mellelte virraszt a lány,
Szíve oly beteg.

Nincs már aki mondani:
Lánykám! édesem!
„Érted lángol, érted ég
Minden érzetem!“

Elrabolta tőle, óh
Rég a zord halál,
S oda vitte hol a szív
Balzsamot talál.

És ezóta a leány
Nem feledheti:
Minden emlék, melyet bir
Nagy kereszt neki.

Ninesen éje nappala
Mely hozna vigaszt,
Nincs ki könnyét törlené
Mit a bú fakaszt.

Most is elhagyottan ül
Csendben egy magán,
Előtte tárt imakönyv
Nyugszik asztalán.

Hosszan, mélyen néz belé,
Hosszan s mereven,
Anyjáért imádkozik
Buzgón csendesen.

Meghallgatja őt az ur:
Álmodtál-e, reá,

S eltemeti bánatát
Mélyen föld alá.

Mihályi Lajos.

Tiszolezról a Királyhegyre.

Négyen voltunk, kik a mult napokban vállalkoztunk, hogy a regényes, de még kevésbé bejárat murányi fensíkot s a szintén ritkán látogatott fejedelmi Királyhegyet megmásszuk.

Sokan sokat járnak-kelnek, ellátogatnak idegen tájakra, hogy gyönyörködjenek a természet nagyszerűségében, de az itthoniakról vajmi keveset tudnak. Avagy hány gömőri ismeri szép megyénk nevezett két pontját?

Szerenese, hogy divattá lett a bájos Sztraczenavölgy s a csodaszép dobsinai barlang fölkeresése. A kárpáti egyesület gömőri osztálya díszes munkát végez, midőn ama vidéket a bel- és külföldi turistáknak hozzáférhetővé teszi. Mert hát maupság az ember könnyű módon óhajt észlel-hoz jutni.

Épen oly látogatottá lehetne tenni Gömör megye északnyugati részét is. Vasut tutja végig a Rima völgyét. Utjában a líkéri telep, mely már eddig is sok vendéget látott, felette érdekes mint emberi mű; de a természet nagyszerűségét a közelben még csak nem is sejtí az utas. Pedig csak egy állomással kellene tovább mennie, hogy a pálya végpontjáról a Kaczkova patak mentében folytassa útját az imponans murányi fensík felé.

Mi így tettünk. Gyalogszerrel, két vezető kíséretében indultunk el Tiszolezról az említett patak, majd a hajdan ezüstbányáitól elnevezett Sztraczenavölgy emelkedő völgyén fölfelé. Már maga a tiszolezi Hradova (vár-)hegy képezi meredek sziklaival a szűkebbé váló völgy kapuzatát, érdekességét növelvén a kristálytisza patakok sebes zúgása. Itt még a lombos fák és cserjék borítják a szénégető mlyékek tarkított tájat, mindenfelé sűrűn kiemelvén fejeiket a mohos mészsirtek. A növényzet nem mutat ugyan különös változatosságot; nagyobbbrszét ubiquistákkal találkozunk, de a rét egyhangú zöld pázsitját a vad százszoiszip teszi élénkő, a cserjések alatt a sárga gyűszűvirág húzódik meg. A mint aztán a Kástyer meredekjein s a Zpuzlo völgy kigyózó útján tovább hatolunk, a bükkes lép előtérbe. Már itt kezdődik a csinos páfránok

hazája. Lépten-nyomon tűnik fel a füzéres raponez, a szakálás bajnóca, az arany és a pej löhero, mely utóbbi csak az ezer lábnyi magasságon felül diszlik. A Kueselach kaszálón buján termő illatos füvet most vágják.

Az idylli élet, mely a sztraczenavölgy „szállások“ lakóinak osztályrészül jutott, pillanatra a városi lakosban egy nemét az ügyességnek kelti, élvezvén a természet gyermeke a nyugtató esendét, az oxigénben gazdag levegőt, a hegyi esernyő üdítő vizét, az igazán vértképző hamisítatlan tejet s általában mindazt, miket a római író „dapes inemta“ néven jelöl.

Nincs nagy nehézséggel összekötte, hogy a hegyi utat szekéren meg ne lehessen tenni azon pontokra, hol emberek laknak, mert hiszen a fa, a szén fuvarozása is ez utakon történik. Gondoskodva van, hogy a járókelők „Priszlopon“ (Burdova) üdülést, ellátást nyerhessenek. Itt kezdődik már a szalás fenyves illatos légkörével, jóleső homályával, hol a fekete áfonya, a madár södi fedik a talajt.

Az ut Sztoska alá vezet. E két egymástól elkülönített, sziklás gerinczű s lejtőn karsu jegenyenyők által fedett hegy 2243 láb magas. A kis Sztoska külön áll, míg a nagy Sztoska vagy Sztoska-Szkala magasra tornyosuló szirtjeivel már a murányi fensík északnyugati szegélyét képezi. Ezek deli tövében van a kerülőlak, mely a vadászatok s a hivatalos bejárások alkalmával megszállók számára vendégszobájában elég kényelmet biztosít. A turista is szívesen látott vendég s tejből-vajból fürödhetik.

Ebéd után megpihenve s élvezve a fenséges tájék szépségeit, d. u. 4 órakor folytattuk utunkat Sztudny felé. A gazdag kaszálók gyönyörű flóra diszít, melynek kiválóbb alakjai közül a pataki eziklász, az egyvirágu polyvahordó, az arany pimpó, még inkább a zászpának itt előforduló egyik tekintélyes faja sajátos jelleget kölcsönöznek. — Most azonban erős ut áll előttünk. — Vihar-döntötte feyőszálak teszik nehézzé a meredek lejtőn való fölhatolást, mennyiben vezetünk a rövidebb utat akarta választani. De hát nem mindig legrövidebb az egyenes ut. Jó két óráig küzdve az akadályokkal, juthattunk föl a Dvo-recen át a kis Dudlavkára, hol a növényzetnek ismét más képviselőit találjuk. Mig az erdőben a fenyő ölelkezik a bükkel, itt a gypet a száratlan körfény, a hegyi esüküllő és démutka, a kosborok teszik változatossá, elevenebbé.

anyagi, sem szellemi tőkék megszerzésére nem törekszünk, melyek a gazdaság felvirágzását biztosítanák. Nem jogos tehát, hogy jajjainkkal legtöbb esetben csak a kormányt ostromoljuk. Az mindenestre várható tőle, hogy a társadalom azon osztályát, mely oly erős megterhelés alatt áll, magas figyelmében részesítse. S csakugyan látjuk is, hogy az e célra törvényhozásilag megszavazott összegből, aránylag fillérekből tesz annyit, a mennyit lehet: de már annak, hogy a beszerzett s rendelkezésünkre bocsátott eszközöket még mindig kevesen veszik igénybe, s így azok gyakorlatilag haszna körülöttünk — általában véve — még mindig nagyon kis mérvű maradt: valódi oka nagyon is a mi esékely érdeklődésünkben rejlik.

Azért van-e ez, mert keleti vérünkben rejlik már, hogy a sorsra bizzuk jövőnk alakulását, vagy hogy kiesinyeljük mindazt, mi kívül esik a születéshez kötött „nemesei” fogalmakon? döntse el más. En csak azt mondhatom rá egész bizonyosan, hogy ez szintén egy — — — a sok baj közül, a melyen tisztult eszmék által ugyanezek lehetnek, sőt kellene, még pedig mielőbb — segíteni.

Grasselli Miklós.

„Segíts magadon; az isten is úgy segít!”

A most folyó évben isten annyi áldással árasztotta el hazánkat, hogy valóban elmondhatjuk a szent költővel: „Arcaimknak verejtéki nem hiába hullának!” Reng a dus érett kalász hegyen, völgyön. Örömmel veszi az arató a kezébe a sarlót, mert lesz mit eltenni a télnek, lesz mit adni a szegénynek. Az idén talán kevesebb zugolódással adjuk meg a „császárnak is, a mi a császára.”

Oh, de az istennek annyi sok áldása mellett bizony sok esapás is nehezült a szegény magyar népre. Az alföld rengő buzatenger kalászákat igazi tenger hajjai borították el sok helyütt. Egy országnak elég lett volna élelemre egy télen át az a buza, melyet a kanyargó Tisza zavaros hajjai beiszapoltak. Ezt is, miként az áldást, az ur bocsájtotta reánk; ez elien sem tudunk védekezni; emberi erőnek még nem adatott, hogy a romboló áradatot megfékezhesse.

Elszenvedjük ezt is, ért már máskor is hasonló esapás. Elapadnak a vizek, de a föld ott marad; még gazdagabban fog fizetni a kövérítő iszapöntés után, miként a Nilus vidéke. Isten mind a két kezével visszaadja azt, mit elvett tőlünk bal keze. Nagy a vesztes, de nem kipótolhatatlan!

Nagyobb esapás még ennél az, mely nem tekintve sikot, hegyet, palotát és kunyhót; emberi szorgalmat és ösök hagyatékát: pár perezt alatt por és hamuvá tett falukat, városokat, mindent, a mi csak útjába került. Nagyobb esapás a tűzvész, mely ez évben kiszámíthatatlan összegben tett semmivé mindent, a mit előtalált.

Szép alkonyaton esaládok körében, udvarod fái alatt tervezgetsz a szép jövő felől; vagy napi élményeidet, a holnap teendőit sorolod el. Már-már nyugodt kedélyhangulattal akarsz pihenőre térni, midőn a láthatáron itt is, ott is borzalmat keltő derengés vonja magára figyelmedet. A következő pillanatban már teljes iszonyatosságában látod ez, vagy ama községet egy égig verdeső lángba borítva. S mintha hallanád a jajveszékelt, a segítségért kiáltozók rémes hangját. Végig fut rajtad

egy fagyasztó érzés, és te a helyett, hogy nyugodtan pihennél ágyadban: egész éjjel rémes látományokkal tépelődesz.

És ez napról-napra, újra, meg újra ismétlődik! Nem, nem a látomány ismétlődik, nem a képzelet! Oh a valóságban jelenik meg ma itt, holnap amott a tűz.

A mindenöket vesztett lakosok egymás kezébe adják a könyörület ajtajának kilincsét; kik még tegnap gazdagok, boldogok voltak: ma szegények, földön futó boldogalanok, mert mindenöket por és hamuvá tette a duló elem. Testök sebekkel van borítva, melyeket egyes értéktelen rongyaiknak kimentése közben szenvedtek.

Nincs rémitőbb, nincs iszonytatóbb, mint egy égő falut látni, hol a mezei munkával foglalkozó népek minden terménye háza táján van összehalmozva. Épületei szalmásak, s többnyire fából valók, könnyen gyulékonyak. Egymáshoz oly közel van építve, hogy tűz kiütése esetén egész falu lángtenger alatt van. Itt aztán nincs szabadulás, porrá ég még a karó töve is.

De nincs védekezés sem, önkivületi állapotba esik mindenki. Láttam tüzesetet, melyet pár dézsányi vízzel el lehetett volna oltani, de a meg-rémült nép, csak a maga vagyona megmentésére gondolt, mint a méh, midőn elveszszik mézét, neki fekszik a készletnek s még egy tehernyit el visz belőle, hogy a többi soha se lássa többé. Minden ember menti a magát, bár a falu más táján lak-jék is. Így történt aztán, hogy porrá égett az egész falu.

Máskor meg nincs veder, nincs víz, nincs erő-lyes férfi, ki a gyámoltalan tömeg elé állana s ezt mondaná: utánam! fojtsuk el!! Rémség fog el mindenkit. Egyforma koldussá lesz aztán mindenki.

Máskor akad ugyan bátor ember, ki a meg-zavarodott nép közül egyeseket öntudatra tud éb-reszteni; hozzá látnak a mentéshez, hordja a vizet apraja, nagyja; de oda, hová épen kellene: önte i nem lehet, mert a tűz nem bocsájt magához közel senkít. Elszórják a rengeteg vizet, melynek tized része is képes lett volna megzabolázni a pusztító tüzet. Vagy oly helyre öntik, hol azon esékely víz még nagyobb tápot ad az égésnek.

Más helyütt ismét úgy vélekednek, hogy „hiszen biztosítunk a tűz ellen, ha leég az épület-tetők: megtérül az ára!” Igaz, hogy megtérül, de a kár után lesz okosabb a gazda és ezt mondja, hogy hát a takarmányom, gazdasági eszközeim, eke, borona, szeeskavágó, szerszámok való fák, és isten tudja mennyi ezerféle apró-cseprő értéktelennek látszó kézi eszközök; s legtöbbszor a marha állományom ki téríti meg?! Itt a pénzem, melyet kártérítésül kaptam leégett ólam és esürömért. Az ólat fölépíti, de már a csürre nem telik. Ha pedig a marha is odaégett, akkor meg igavonó és tejelő állatért, meg élelemre kell oda adni az ól és esür-árát. Az épület hamuban hever, a pénz elkallódott észrevétlenül. Tapasztalásból állíthatom, hogy sok

gazdának a biztosítási kártérítés után örökre koldusbot maradt a kezében.

Simoni községét, fájdalom, igen gyakran suj-totta tűzvész, részint vigyázatlanság, részint idegen gonosz kezek által. De nem esüggött el. Szorgalmát, mértékletességét, okos megfontolási képességét nem vesztette el e nép.

Régtől óta biztosította vagyonát; érte tűzvész többször, sokszor. A biztosító társulat fizette a károkat pontosan mindig, s ime, most arra a tudatra ébred, hogy segíts magadon ember, ha földönfutóvá, koldusbotra nem akarsz jutni és egész életeden át csak a lángok számára kelljen keresned! A tüzet kevés vízzel meg lehet fékezni, ha az erő-összpontosítva van ellene, ha a tűz alkalmával nagyon is értékes víz haszontalanul nem pazarol-tatik el.

Ilyen gondolatok között született meg a tűzi feckendő vásárlásának eszméje. Egy 48 óra alatt 300 frt feckendőre össze volt rakva. Ma már a tűzoltó rendezett csapatát alakult ifjuság tartja vele szabatos mentési gyakorlatait.

Mi a magunk kárán tanultunk, de még mily káron!! kiszámíthatatlan az! És ime egy ily feckendő mennyit mentett volna meg örökre elpusztult, hamuvá lett vagyonunkból.

Most, ha — ne adja isten többé, — tűz ütne ki falunkban: nem várjuk, míg a község bírja nagy nehezen vízfordó szekereket rendel ki, mikor már leégett minden; hanem a szivattyú esővét bármelyik kutba belévetjük s a feckendő esőve 80—100 méter távolságra hatályosan veti a vizet. Oly egyszerű, mégis törhetlen erős e kis gép, hogy a községek számára valóban nagyobbra nincs szükség, könnyen mozgatható, szállítható, mert vizet nem kell a feckendőben czipelni.

Jelenleg megyénkben a rimaszombati tűzoltók-nak van hasonló minőségű feckendők. S az ő szakértő állításuk szerint is a többször nagyobb áru feckendőköt felülmúlja, mert kezelése sokkal gyorsabb, egyszerűbb. Geittner és Rausch urak gyára valóban megérdemli, hogy meleg pártolás-ban részesüljön.

Segíts magadon, az isten is megsegít! Ma még meg vagy kimélve a tüzesapástól: de nem tudhatod, hogy holnap házad füstfogó romjain nem keseregsz-e? Egy élet küzdelmének gyümölcsét elfujja a szél lábado alól, szemedbe esapva porát; mintegy gunyosan kényszerít siratni könnyelmű gondolkodásodat.

Úgy tudom, hogy több rimamelléki község vásárolni akar mielőbb egy hasonló szerkezetű és áru feckendőt, s mint tudjuk járásunk erőlyes főszolgabírája az egyes községeket e tekintetben javaslataik betérjesztésére hívta fel.

Vajha ez üdvös ügy általánosan felkaroltat-nék! Intő példa volna erre az egyes leégett köz-ségek példája. Vajha, a nép igaz javán igazán működő szolgabíró ez ügyben tett lépéseit általá-nos eredmény követné! Segítsünk neki ezélt érní önzetlen fáradozásában a mi magunk jóvoltáért.

Most már fenn vagyunk a nagy K i a k tövében. Az óriási kötőbök alatt leselkednek a keresztes viperák s mi fölhangunk a tetőre. E körül legelésznek a nemes szarvasok, melyek kiváló gondozásban részesülnek az uradalom részéről. Embermagasságú fű és kötörslaszok közt lehet e 4480 láb magas és az egész fensik fölött uralkodó szikla-esuesra, melyet a havasi berling befut, följutni. Miután eléggé élvezték az elragadó kilátást, sietünk le a tetőről, hogy még jókor érjünk be Sztudnyára. De bizony tízfél óra volt, mire a kerülőháza bekopogtattunk. Mire a számunkra megnyitott vendégszobában elhelyezkedtünk, már ugyanezek patogott a tűz a kályhában. Ez eleinte különösnek tűnt föl előttünk, de esakhamar meggyőződünk a há-ziak irántunk tanúsított figyelmének helyességéről, mert a hőmérő künn 5°C^o-ot mutatott.

Az üdítő álom megújította erővel folytattuk másnap utunkat a N i h o v o felé. Az alhavasi virány számos képviselőjével — a esinos kosberallon kívül a korallgyökkel s a deli páfránokkal — találkozunk. Hölgyeink, ha ismernék ezeket a hegyvidéken diszló, sokszor tekintélyes, gyakran gyöngéd termetű páfránainkat, bizony háttérbe szorítanák a finnyás exotikus szobanövényeket. De hát soknak az szebb, mi külföldi! Látnak csak még a kedvence árváskákat változatos színárnyalataikkal, innen szereznek be bizonyára virágtáblák számára szükségletüket. A Nihovo gerinezéről valóban impozans alakban tűnnek föl a Nagy-Sztoskának 4—500 lábnyi viszonzlagos magasságú, rovátkos és meredek sziklafalai, melyek a nagy fensiknek ez oldalról bizarr pár-kányzatát képezik. Ugyanígy nyílik nyugatnak a kilátás Fabovára. Éjszaka a Királyhegy csoportjára, háttérben a magas Tátrával. Ezt látni kell, a leírás hozzá gyenge, bár-mily elevenséget adjunk is neki.

A puha gyepszőnyegen szipedő lábunk itt is fölveri a napon sűtkérező keresztesviperát, mely a legközelebbi kőhalom alá siet elrejtőzni; az erdő sűrűjéből hallik a rigók éles füttye, mint a zenekarban a klarinét, fölrebben a szirt-lakó a kővek közé rejtett fészkekből. Nem háborgatjuk őket, hanem élvezzük a természet pompáját, szívjuk az illatos levegőt itt a magasban.

Munkások ácsoló zaja üt meg füleinket. A nem rég leégett nihovói menedékház helyén újat állítanak, hová az utas vagy a vadonban nyáját őrző pásztor éjjelre, vagy a

vihar elől menekülhet. Hogy milyen borzasztó lehet itt a vihar, látni azon óriási fenyőszálak romjaiból, melyek több helyen utunkat állják. Nagyon bölösen intézkedik tehát az uradalom, ha számos ponton állított föl ilyen kunyhókat.

Csernákóván s azontul egészen a Garam völ-gyéig mindenütt a vad rózsza díszes bokrai teljes pompájukban kísérnek. Ezeknek láttára egyik botanikusunkat va-lóságos izgalom fogta el, levén nagyon buzgó gyűjtője a hazai rózsafajoknak. És csakugyan magát dr. Borbást is elragadta volna ez a nagy „rózsza-kiállítás.” Tekintettel azonban turistáink és a saját érdekeinkre, mikor a nap már a delelőn jóval áthaladt, „na Grün”-n megtelepedtünk egy üde forrás közelében. A szieszta alatt egyik társunk, ki hallott már a „zapekaeskáról.” szeretett volna „tapasz-talást szerezni” annak praeparálásáról is. Nosza, Miso. Gyuro! egy-két marok dohány láttára lázba jönnek, hama-rosan tüzet raknak. Mig a parázs elkészül, marokra véve a dohányt addig gyömoszólják, mely mű ételnél a nyálnak kiváló szerep jut, mig az esaknem téstává lesz. Az így praeparált anyaggal megtöltött „makra” a parázsba jut. Tüzet fogván, a mi hronezeink oly élvezettel pöfékelnek belőle, hogy nincs török pasa, ki nagyobb élvezettel szivná illatos esibukját.

De ideje már fölszedni a sátorfát. Leereszkedve a legelő borította lejtőkön Valesovánál leértünk a Garamhoz, hogy Helpán — hol vártak bennünket — kipihenjük a fá-radalmakat.

A jeles család körében az esti órák kellemesen telvén el, az álom erőtadó hatását mindnyájan éreztük.

Föl a Királyhegyre! Ez volt a napi program. Házi gazdánk és szomszédja kíséretében jutván el Pohorellára, már vártak reánk a „konykók,” a hegyi expeditiók eme nélkülözhetlen, szelid és türelmes állatai.

Elöl az erdőmester üggetett gyakorlott lovasként. — Utunk a Szkalán vezetett keresztül, hol a téli viharok több kilométernyire terjedő pusztításainak valóban szomorú színtere tárult föl szemünk előtt, hol a százados fenyvek kifordított tönkjei megannyi siremlékek gyanánt tűnnek elő. A rendszeres erdőkezelés azonban itt is megtette már az előmunkálaiokat, hogy a laza talajt egykor ismét fenyves borítsa.

Kedélyesen haladva az Orlovár (Sashegy) felé,

melynek gyepes lejtőin az abrutlevelű üszökér, a hegyi ciklász, a gyöngéd havasi harangrójt, a túrlapu, valamint a havasi kőköresin és perje társaságában a gyapjas mezbe öltözött esengetyűke az izlandi zuzmóval, a törpe fenyővel és borókával együtt mind sajátos jelleget kölcsönöznek az alhavasi flórának, eljutottunk az egykori gleser nyomai-hoz a morénaszerű kötőbök régiójába, hol hűvös éjszaki légírány fogadta a társaságot. Az első pihenést az 5684 láb magas Orlova tetőn tartottuk. Már itt tűnik föl a magas Tátra egész nagyszerűségben s élénk tárnul a gyönyörű pa-noráma, mely éjszaknyugaton a távol ködébe olvad. Metsző hideg szél kísér végig a gerinczen, mig a Királyhegy leg-felső kupja alá értünk. Itt aztán szelmentes sziklák tövében erőt gyűjtöttünk a további fáradozásokhoz. Doctorunk huc-lusi lakomája által jól hangolva üggettünk föl azután a sás-fedte Királyhegy tetőre. Az idő eléggé kedvező volt. Job-bára hófedte esuesai a fejedelmi Tátrának a feltekből lassan kibontakozván, ritka élvezetet nyújtott az e pontról soha nem látott kép társaságunk némely tagjának. Széttétekintve pedig az egész horizonon, alig hiszem, hogy impozansabb legyen a szemhatár valahol a hazában. Tessék meggyőződni. Teljesen tiszta, derült időben azor felül, hogy egyik oldal-ról szép megyénk, másiktól Szepes és Liptó megye min-tegy madártávlatból egy-egy domboru térkép alakjában tű-nik föl nemesak, hanem messzelátón — mondom, tiszta időben — a Mátraig sőt a tokaji hegyet is lehet látni, nyugatra az árvai Choec kivehető, szóval a turisták nem bánják meg, ha a Királyhegyet nem hagyják ki utjuk vona-kából. Most még annál könnyebb e fejedelmi hegy bojárása, mert a herezeg rendeletéből lovagló utak készülnek mind Sumjác, mind Pohorella felől, legjobb Vereskőről indulni hol dr. Mauksnak sanatoriuma van azok számára, kik jó fenyves levegőben nyugalmas helyen, tejből-vajból fürödve kívánnak néhány hetet tölteni. Megyénk e pontja (2500 lábnyi magasságban) valóban oly klimatikus gyógyhelylyé fog fejlődni, miután a szükséges föltételek megvannak, hol a szerényebb igényűek a nyarat kellemesen eltölthetik. Ide leérve csakugyan az orvosi lak e célra berendezett szobáit a vendégek által elfoglalva találtuk. A Trsztyanon át ter-vezett expediciót máskorra halasztván, utunkat ezután haza felé vettük.

Cytisus.

Ez által segítünk magunkon, az isten is úgy lesz segítségünkre!

Csizy Miklós.

Tanügy.

Iskolai értesítők.

(II. közlemény.)

6. „A losonezi m. kir. állami főgymnasium értesítője, közli Gresits Miksa igazgató.” A 72 sűrűn nyomott oldalra terjedő értesítő kimerítő adatokkal szolgál a szomszéd megye legelőkelőbb tanintézetéről. A bevezető alkalmi cikk: „Ifjúsági segélyző egyesületünk tíz évi működésének ismertetése” egy rendkívül áldásos és életrevaló intézmény tíz évi múltjáról nyújt értesítést. Az egyesület 10 év alatt közel 12000 frtnyi jótéteményben részesítette a szegényebb sorsu tanulókat, kiknek összes száma 545 volt, közöttük 35 megyénkbeli. — Maga az intézet ismertetése foglalkozik első sorban az iskola ez évi történetével, az itt felsorolt általános adatok szerint a jelen tanévben 28 tanulóval kevesebb iratkozott be, mint a múlt tanévben, minék okát az ismertetés abban találja, hogy Losonezhoz közelekvő városunkban szintén teljes főgymnasium nyitott meg. A tanulmányi előmenetel és az ifjúság erkölcsi magaviselete általában jó. A tanári kar tagjairól büszkeséggel említi a közlemény, hogy azok legnagyobb részben munkatársai a „Losonez és Vidéke” című lapnak. Az igazgató tollából folyt ezen kitünően megírt ismertetés után az „Ifjúsági dal- és zenekör” működéséről szóló értesítés következik. A kör 219 taggal alakult meg, kik között az év végéig állandóan működő 110 énekes és 36 zenész volt. A tanárikar a segédtanítókkal együtt 19 tagot számlált. A részletes tanítási tervből meggyőződést meríthetünk a tárgyalt tananyag bősége és sokoldalúságáról; a magyar nyelvi írásbeli feladatok egytől-egyig gondosan megválasztva. A tanszerek szaporodásával foglalkozó cikk szerint úgy a tanári, mint az ifjúsági és segélyzőegyesületi könyvtár számos művel gyarapodott. A föld- és természetrajzi szertárak, érem- és egyéb gyűjtemények állománya kevéssé változott. Az összes szertárak gazdagítására közel 800 frt fordított. Az 580 frtra rugó ösztöndíjakban és 3500 frtnyi alapítványok évi kamataiban 17 tanuló részesült. A tanulók számanak statisztikai összeállítására szerint 252 beiratkozott növendék között 64 róm. kath., 30 ev. ref., 57 ág. ev., 1 unitárius és 100 más. vallású volt. A javítók és ismétlők összes száma 59. A tanulók részint losoneziak, részint 22 megyéből, s 4 más vidékről valók. Az érdemsorozat szerint az érettségi vizsgálat írásbeli részéről vizsztatásított 20 közül 1, a 19 szóbeli vizsgálatot tett növendék közül jeles eredménnyel vizsgázott 1, jó eredménnyel 2. A tanulók előmenetelét általában jó. Jelesek voltak: Freundenberg Márton, Pivares László, Weisz Károly, Jeszenszky István, Marton Nándor, Adriányi János, Bogdán József, Kovács Zoltán, Máté Lajos, Mühlstein Mihály, Reinhold Bertalan, Politzer Bernát, Wiener Emil, Valtányi József, Krausz Lajos. — Az értesítő a jövő tanévre szóló figyelemre fordítva az ifjúsági segélyző egyesület múlt tanévi működéséről szóló jelentés zárja be.

7. „A miskolci kir. kath. gymnasium évi értesítője az 1886—87. tanévről; közléstész Polgár György kir. igazgató.” A füzet azzal az érdekes megjegyzéssel kezdődik, hogy: „ertekezést költség hiánya miatt nem közölhetünk.” Bevezetőül szolgál tehát a tanoda rövid története, mely szerint az 1752-ben alapított gymnasium az elmúlt tanévig a minorita-rend vezetése alatt állt, s a múlt évben vétett állami rendelkezés alá a tanoda belterjesebb kifejlesztése céljából. Az évi értesítő röviden megemlékezik az intézet egy évi múltjáról. A tanári személyzet az igazgatót kivül 9 tanárt és tanítót foglalt magában, kik közül többen fejtek ki írói és közművelődési tevékenységet. A tananyag és tankönyvek ismertetése pontos és kimerítő. A könyv- és szertárak szaporodása nem nagymérvű, de jövőre a szaporítási átalány felemeltetik. A növendékek közül 3 tanuló élvezett 720 frtnyi ösztöndíjat és 19 tanuló különféle jutalomban és segélyben részesült. Az érdemsorozatból ítélve, a tanulók előmenetelét általában középszerű. Jelesek voltak: Farkas Ignác, Kronberger Samu, Bertók István, Ernő Miklós, Gáll Ferenc, Königstein Lajos, Kaufmann Mór. A növendékek száma 131, kik kétharmad részben róm. katolikusok és evangélikusok, egyharmad részben mózes vallásúak és 21 vidékről valók. Közöttük egyetlenegy gömörmezei sínes.

8. „A nagyrocei államilag segélyezett községi hat osztályú polgári iskola 11-ik értesítője, szerkesztő Róczy István igazgató.” Megnyitja az 1887. június hó 25-én tartott évzáró ünnepélyen felolvasott igazgatói jelentés, mely szerint az intézet hat osztályába beiratkozott összesen 97 tanuló, mely létszám a múlt tanévit 22 vel múlja felül. Az iskolaszék buzgó működéséről, valamint Groó Vilmos kir. tanfelügyelő urnak az intézet felvirágzása körül szerzett bókros érdemeiről meleg szavakban emlekszik meg a buzgó és tevékeny, de szerény igazgató. A szigorlatok sorrendjének feltüntetése után a jótékonyági rovat következik, melyhez képest 46 tanulóknak összesen 276 frtnyi tandíj engedtetett el, s az évzáró ünnepély alkalmával 14 tanuló között több rendbeli jutalom osztottat ki. Az ifjúsági segélyző egyesületről Perjessy László egyleti titkár közli szépen összeállított s tanulságos jelentést. Az intézmény iránt nyilvánult nagymérvű jótékonyági lehetővé tette, hogy a múlt tanévben 38 tanuló láttassék el élelmézzel, 56 pedig könyvekkel és tanszerekkel. Az évezett jótétemények összesen 1224 frt 55 kóra rugtak. Az egyesület vagyona felühaladja a 3000 frtot. A fenálló ifjúsági segélyző könyvtár állománya 331 db. A tanári testület a hitoktatókkal együtt 11 tagból áll. A bevezett tananyag rövid vázlatából megismerkedünk az intézet szakszerű tanrendszerével, s ama sokoldalú tananyaggal, melynek elsajátításán a tanulók az érdemsorozat tanúságaként szép sikerrel fáradoztak. Jelesek voltak a következők: Kuszi István, Szontagh László, Auer Frigyes, Kicsiny Pál, Szmerék Gyula, Grósz Sámuel. A beiratkozott 97 tanuló túlnyomó részben ág. ev. vallású. Közöttük 9 ismétlő, s illetőségükre nézve nagyjából vidékiek. A polgári iskolával három tanműhely van kapcsolatban, u. m. az asztalos, agyagipar és könyvkötészeti tanműhelyek, melyekben összesen 32 tanuló nyert díjmentesen állandó szakszerű oktatást s készített összesen 254 drb műtárgyat. Az iskolai takarékpénztárról szóló jelentés hasonlóképp élénk forgalmat tüntet fel; a szertárak közül ez idén

kevés gyarapodott. A jövő tanévre szóló kimerítő figyelemre fordítva az ifjúsági segélyző egyesület múlt tanévi működéséről szóló jelentés zárja be.

9. „A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület miskolci felsőbb leánynevelő tanintézetének az 1886/7. tanévről szóló értesítője, közli Tóth Pál igazgató tanár.” Az intézet az elmúlt tanévvél 28-ik évi tanfolyamát zárta be. A tanító személyzet rovatában 7 tanár és tanító neve felsorolva. A tananyag elég részletesen van összeállítva, s jól csoportosítva. Az énekek alkalmával betanult mődarabok is felsorolva. Az ének és zongoravizsga másora 30 számból áll. Örömmel látjuk a füzetben a női kézimunka tanítás eredményének tüzetes felsorolását: 60 növendék összesen 841 db kézimunkát készített. A segédkönyvek és tanszerek változás rovatát a könyvtár állományának jegyzéke következik. A tanintézet helyisége, háztartása, felelőse s a vizsgálatokról szóló rövid értesítés után az év történetéről szóló jelentés az elmúlt iskolai év történetét röviden abban foglalja össze, hogy a múlt évben Sárospatakon tartott egyházkerületi közgyűlésnek az intézet újja szervezésére vonatkozó határozata végrehajtott. Felépítették a tápintézet helyisége, újabb tanterem, új tantereket nyertek meg az intézet részére stb. Évközben két ízben rendeztek a növendékek jótékony célú színelőadást. Összes számuk 68. Azoknak vallás és lakhely szerinti csoportosítása nem pontos és nem helyes. Az intézetről szóló általános tudnivalók s a jövőre felállítandó tápintézetéről szóló értesítés végzi a füzetet.

10. „Dobsina rend. tanácsu bányaváros alsófokú ipariskolájának második értesítője az 1886/7. tanévről, közli Klein Samu igazgató.” Bevezetőül az érdemes igazgató értekezik az alsófokú ipariskolai számtan tanításáról, s azt — igen helyesen — az elemi módszertani alapra kívánja fektetni. Az ezt követő közlemény az ipariskolai bizottság évi jelentését tartalmazza az iskola múlt tanévi történetéről, mely örömdetes adatokkal szolgál, kivéve az amugy is csekély tandíj fizetése körül tapasztalt nagymérvű pontatlanságot. A tantestület 10 tagból áll. A tanterv és órarend ismertetését a tanulók név- és érdemsorozata követi. Beiratkozott összesen 132 tanuló, kik 22 mesterséghez tartoznak, legtöbb a eszmadia, asztalos és szabó. Nemzetiségükre nézve túlnyomó számban németek, vallásra nézve evangélikusok. Jelesek voltak: Brezák Ede, Lajos Pál, Novotny Jakab, Urbanez János, Fischer Jakab, Koschik János, Kóss Sándor, Lux János, Markovics József, Schablik János, Topperzer Mihály, Gömör Sándor, Harmatta János, Harmatta József, Schleicher Zsigmond, Wallentiny Béla, Antony Simon, Mariányi Dezső, Peck Károly, Vansza András.

K. Z.

Értesítés. Az eperjesi ág. evang. kerületi kollegiumi jogakademián az 1887/8. tanévre a beiratások folyó évi szeptember 1-től 8-ig eszközöndők; az előadások pedig szeptember 9-én veszik kezdetüket. Jegyzet. A jogakademiái hallgatók vallás felekezeti különbség nélkül részesülhetnek a kollegium kebelében fennálló convictus és alumneum kedvezményeiben. (az ezekre nézve megállapított díjak, — mindig felévenként értve, — a következők: alumneumi ebéd és vacsoraért 25 frt, convictusi ebéd és vacsoraért 31 frt, alumneumi ebédért 13 frt, convictusi ebédért 19 frt) az erre érdemesek igényt tarthatnak a kollegium által évenként kiosztatni szokott több és tekintélyes összegű ösztöndíjakra, valamint a szegény sorsúak a jelentékeny alapítványokhoz tartozó „Jogász segély-egylet” támogatására számíthatnak. Megjegyeztetjük végül, miszerint úgy a jogakademiái ifjúsági, mint a kollegiumi nagy könyvtár a hallgatóság rendelkezésére állandó. A folyó évi május hó 6-án dühöngött tüzvész pusztításai után a kollegium épületének helyreállítása azonnal megkezdett, ez mielőbb elkészül, s így ennek következtében a jövő tanév rendszeres megkezdése hátráltatva nem lesz. Eperjes 1887. május havában. Az eperjesi ág. ev. ker. kollegiumi jogakadémia igazgatója.

„Az eperjesi evang. kerületi tanítóképző intézetbe felvételt kívánók augusztus hó 15-ig küldjék be sajátkezűleg írt folyamodványukat a kollegiumi tanítóképző igazgatószámba. Ezekhez csatolandó keresztlevel, szegénységi, egészségi s tanodai bizonyítvány, negyedik gymnasiumi, vagy real, vagy polgári osztályból. A teljes ingyenes növendékek közé felvett tanulók élelmézzel, lakás, fűtés, világítás, kiszolgálás és oktatásban teljesen díj nélkül részesülnek, szegényebb sorsúak részben írószerekkel is ellátatnak. Azonban kiknek zenehallásuk nincsen s énekelni képesek nem vehetnek, teljes ingyenességben nem részesülhetnek. A beiratás szeptember 1-én kezdetik meg, az évnyitó ünnepély pedig szeptember 4-én d. e. 11 órakor, a kollegium nagy termében fog megtartatni.”

Hírek és vegyesek.

Személyi hírek. Béke y Imre miniszteri osztálytanácsos és Budapest városi kir. tanfelügyelő múlt esztőtörtökön városunkban időzött. Eljött Vichnyéről, hol fürdözik, megnézni szép megyéinket. Rimaszombat — a kövezet kivéve — nagyon megnyerte tetszését. Másnap Rozsnyóra utazott, hol Schopper György megyés püspök vendége lesz. — Ugyancsak e napokban időzött körünkben Dr. Kemény Ignác ezredorvos, városunk szülötte s főgymnasiumunk volt kitünő növendéke. Jelenlegi állomásáról, — Egerből — jött ide, hogy 10 év után — mely idő alatt Boszniában, Herzegovinában és Dalmáciában teljesítette a katonai orvosi szolgálatot — rég nem látott szülővárosát és jó embereit felkeresse. A kegyeletnek valóban szép és megható tanu jelét adta, midőn megérkezését követő napon kora reggel elhunyt tanárai sírjához sietett, s ott könyvezve áldá azoknak drága emlékét. — Egy napi itt időzése alatt behatóan megtekintette a megyei kózkórházat, s úgy erről, mint a város haladása és virágzásáról ismételten teljes elismeréssel nyilatkozott. — Dr. Löcherer Tamás, kórházi igazgató-főorvos és tart. katonai főorvos jövő — augusztus hó 3-án — a nagy katonai gyakorlatokon résztveendő — Rózsahegyre utazik, honnan csak szeptember hó közepén érkezik vissza körünkre.

Eljegyzés. Löwy Mór, budapesti kereskedő, e hó 25-dikén váltott jegyet Kármán Ilona kisasszonnyal, Kármán S. helybeli könyvkereskedő kedves és művelt leányával. Zavartalan boldogság kísérje frigyüket.

Jótékonyág. Gróf Andrássy Mauó, a rozsnói járás

országgyűlési képviselője, az oláh pataki egyháznak ol-tárképre 100 frtot, — a berzetei egyháznak pedig építkezési czélokra 60 forintot ajándékozott.

Gyászhir. Megyénk egyik legelőkelőbb családját gyászborító, s összes értelmiségünk mely és igazi részvételét felkeltő gyászestéről értesítünk. Fájji Fáy Manó é. szül. Pelsőczy Hámós Gizella hunyt el váratlanul folyó hó 23-án Arlón, s gyászos ravatalánál a nagyszámú közeli és távoli rokonság szívet rázó fájdalommal kesereg. A drága elhunyt ezernyi-ezer női erényével felruházott boldog, fiatal családanya volt, szeretteinek s a kedves családi tűzhelynek valódi örangyala, a köznép jóltevője és a szűkölködők bőkezű támasza. Disze, büszkesége annak a rokoni és ismerősi körnek, mely beane pótolhatlan vesztéséget gyászol. Az e hó 28-án végbement utolsó tisztességételnél beláthatlan gyászoló közönség vett részt. A boldogultat Glauf Pál rimaszombati ev. lelkész könnyekig megható gyönyörű gyászbeszédben bucsúztatta el a fájdalomtól megtört családtagok és ismerősöktől; a virágokkal elhalmozott koporsót a temetési énekkel megindító gyászenekéi között követte a résztvevő gyászkíséret az örök nyugalom helyére. Leljen némi enyhületet a kesergő rokonság ebben a szívünk melyen érzett szeretetben, s a mindeneket kormányzó isteni gondviselésbe vetett törhetlen hitben és bizalomban! A gyászestéről a következő gyászjelentés bocsátott ki: Fájji Fáy Manó és gyermekei Margit, Kálmán, Lenke, Manó, Malvin és Viktor, — Hámós József és neje szül. Mariássy Malvin, — Hámós Aladár és neje, szül. b. Vay Mariska gyermekeikkel, — Hámós Zoltán és neje szül. Kubinyi Gizella gyermekeikkel, — özvegy Mariássy Pálné szül. Fáy Petronella, — özvegy Draskóczy Lászlóné szülő Szentmiklóssy Klementin, — Mariássy Gizella, — Mariássy Margit és Ida, — Fáy Viktor, — Draskóczy László és neje szül. Szentmiklóssy Maresa fiukkal, — Draskóczy Lenke és férje Liptay Béla leányukkal, — a nagyszámú rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett neje, a legjobb anya, leány, testvér, unoka, meny, unokahug- unokatestvér, sógorné, nagynéne és rokon Fáy Manó é. szül. pelsőczy Hámós Gizellának, élete 37-ik, legboldogabb házassága 16-ik évében folyó hó 26-án történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 28-án délutáni 4 órakor fognak Arlón örök nyugalomra elhelyeztetni. Aldás és beke lengjen drága porai felett! Arlón 1887. július 26-án.

Anna estély. Kubinyi Imre várdéki földbirtokosnál, kinek neje és leánya Anna, folyó hó 26-án számosan gyűltek össze részint a helybeli, részint a vidéki intelligens családok közül, hogy az ünnepeltekét ülvözöljék. Körülbelül 40--50-en lehettek, kiknek tiszteletére a házigazda a „rég jó idők”-re emlékeztető gazdag lakomát rendezett, melynek végén a társaság mozgókéonyabb tagjai tánczra kerekedve, az öregebbek pedig poharzás közben vígan mulattak másnap reggelig.

Anna bál. Az Ajnaesköi fűrdőben ma tartatik meg az Anna-bál, melynek sikerülésére nagyban folynak az előkészületek. — Az Anna-bál e fűrdőben minden évben meg szokott tartatni az Anna napot követő vasárnapon s még mindig igen jól sikerült. Az eddigiekből ítélve, a mai bálnak is szép sikert jósolhatunk.

Térzene. Danko Ernést és zenekara „száraz fájá”-nak pihent hurjai megzendültek e hó 28-án este, s nagy néptömeget csaltak ki a piacra. — Kellemesen volt megéltve a közönség annyival inkább, mert már ez idén nem is várt ilyen élvezetre. — Danko Ernést zenekara ez estén ismét bemutatva szívhez szóló zenéjét, egyúttal a közönség figyelmére is érdemesítette magát, s reméljük, hogy a kezdet után gyakrabban lesz alkalmunk e feletti elismerésünknek kifejezést adni.

Mulatság. A rimaszombati polgári olvasó-kör ifjúsága saját könyvtáranak gyarapítására folyó évi augusztus hó 7-én „Széchenyi kert”-ben táncmulatságot rendez. — A polgári olvasó-körnek úgy teli mint nyári mulatságai eddig mindig igen sikerültek, s a vendégek minden alkalommal kellemes emlékek hagyták el a mulató helyet. — Az eddigi előkészületekből következtetve, ezen mulatság is igen kellemesnek és fényesnek ígérkezik, mire örömet hívjuk fel közönségünk partoló figyelmét.

Tüzereink ma hagyják el városunkat, hogy a Kassa környékén tartandó nagy katonai gyakorlatokra menjenek, honnan csak szeptember végén térnek vissza hozzánk, tehát két teljes hónapig lesznek távol.

Városunk vásár jogának bérbe adása iránt e hó 27. napján tartott meg az árverés, melynek folytán a bérlet — az eddigi bérösszegnél 351 frttal drágábban, tehát — a jövedelmi adón kívül — évi 5851 frtért Schweizer D. mostani bérlő nyerte el.

A folyó hó 22. és 23. napjain tartott megyebizottsági közgyűlés második napján néhány lényegtelenebb ügy elintézése után a gyűlés jegyzőkönyve hitelesített. Természetes, hogy a bizottsági tagok részvétele, miután a gyűlés fontosabb tárgyai az első napon kimerítették, szemlátomást csekélyebb volt.

Kegyetlen asszony. A Rozsnyó parlagi részén lakó Jeszenszkiné egy 7 éves árva gyermeket vállalt el gondozására a város előjáróságától; a derék asszony aztán úgy felelt meg a pénzért magára vállalt kötelezettségnek, hogy a szegény gyermeket csekély okokért a legkegyetlenebb módon kímözte. A rendőrhatalóság értesülvén a lelketlen nő eszelekedetéről, szemmel tartotta és sikerült neki épen akkor lepu meg őt, a midőn a szegény gyermeket guzsa kötötte. Kegyetlenkedésért elnyerte aztán méltó büntetését, a gyermeket pedig elvették tőle. („R. H.”)

A bánréve-ózdí vonal megnyitása. A m. kir. államvasutak által üzembe vett rimamurány-salgótarjáni vasműrészvénytársaság 11.7 kilométer hosszú bánréve-ózdí vonala f. évi július hó 20-án adatott át a közforgalomnak. Ezen vonal állomásai a következők: 1) Bánréve 0.0 km. 2) Czen-ter 6.1 km. 3) Ózd 11.7 km. Ózd állomás az összes, míg ellenben a Czen-ter állomás csak a személy-, podgyász és kocsis rakomány teherátforgalomra van berendezve. A személyszállításra berendezett vonatok a már közzétett menetrend szerint közlekednek. („P. H.”)

A gömörmezei ág. ev. egyházmegye f. hó 19-én Dobsinán tartotta meg évi rendes közgyűlését Terray Gyula főesperes és Szentiványi Árpád világi felügyelő társelnök vezetésével. A népes közgyűlés tanácskozásának egyik fontosabb tárgyát Kellner Gusztáv veszerési lelkész ügye képezte, — a töröcz-szentmártoni „Domovny Kalendár”-ral elkövetett dugaruskodásért vonatván felelősségre. E botrányos ügy az esperességi törvényszékhez tétetett át.

Gyermek gyilkosság történet — kevéssel ezelőtt — Uzapanyiton. Ez esetről a következőkben értesültünk szoba leányon egy idő óta oly tünetek voltak észlelhetők, melyek alapos gyanút keletkeztek az iránt, hogy viszonya, melyet különben egy hozzá illő munkás egyénnel folytatott, őt anyai állapotba helyezte. Azonban ennek lehetőségét állhatatosan tagadta az utolsó pillanatig, habár a szolgálat adó kijelentette, hogy őt egyébként hű és pontos szolgálatért megjutalmazandó, gyermekéről gondoskodni fog. — A szerencsétlen leány egy reggel szül és közben megfojtotta gyermekét, — mint állítja, szegényében akkor, midőn attól kellett tartania, hogy a mellék szobában levők kisedésnek sírását meghallhatják volna. Hanem a szivtelen anyát mégis elárulták szenvedésének elpálástolhatlan nyomai, — egy ruha szekrény tetején megtalálták az új szülött rongyokba esavart hulláját, mely hogy élve jött a világra orvosilag megállapított. — A bűnös fellabadása után átadatott a rimaszécsi kir. járásbírósnak, mely az elővizsgálatot ellene azonnal megindította.

Véres kimenetelű mulatság színhelye volt folyó hó 22-én a sztárnyai koresma, hol Antal János (véres) községi esordás. Mihalik János és Tamás Balázs kondásokkal mulatott. Utóbbi ugyanis — az italtól felhevülten — megakart mutatni társainak, milyen az „igazi” kondás táncz, mi közben szélkelepként forgatott botjával — Antal János koponyáját beszakította, a miért ez boszut állandó a koresma udvarán kerített egy jókora kavicsot, s azzal — kendőbe burkolva — úgy elpálolta mindkét társát, hogy Tamás a nyakszirtjére kapott ütés miatt holtan rogyott össze, Mihalik sérülései pedig — az orvosi kitélet szerint életveszélyesek. A tettes önként jelentkezett a tornallyai kir. járásbírósnak, hol letartóztatva gondolkodik a mulatság szomorú végéről, várva büntetését melyet — legalább egyelőre — a helybeli kir. törvényszék fog rája kiszabni.

Közgyűlést tartott e hó 25. napján tüzoltótestületünk azon czélból, hogy a paranesnokság által tervezett, de felsőbb helyen meg nem erősített szervezeti szabályok tárgyában a tanácsnak, illetőleg képviselőtestületnek újabb előterjesztést tegyen. Illetékes részről úgy értesülünk, hogy az újabb munkákat főleg oda irányul, hogy a testület „önkéntes” jellegének további föntartása mellett, a „fizetéses” tüzoltók száma 30-ra szaporíttassék, s e czélból a tüzvéradó 3%-ról 6%-ra emeltessék fel. A dolog érdeméhez e helyen most tüzetesebben nem szólhatván, még visszatérünk reá de legyen szabad az érdeklődőkhöz azon szerény kérdést intéznünk: nem lenne-e czélzerű ezen nagyfontosságú ügyet a nyilvánosság előtt megbeszélni akár sajtó, akár egy népgyűlés által kiküldendő szűkebb körű bizottság útján aképen, hogy e közös teher viseelésében az érdeklettek mindannyia helyzetérek megfelelő arányban vehessen részt? Mert őszintén szólva, méltán táplálhatunk aggályokat a pótdadó emelésével szemben. — míg másrészt a kötelező tüzvéd szolgálatnak mérsékelt tartamu kimondásától, s esetleg ennek megváltásától idegenkedni elfogadható okunk nem igen van.

Az aratás. — Áldott jó aratásra való időnk van! — A zivataros mult hetet erős meleg idő váltotta fel. — A hangya szorgalmu nép munkálkodik, izzadva gyűjtí az Isten áldását — az ez évi termést! — Nincsen egy percznyi ideje sem, mert minden megérett. A buza, a gabona, rozs és árpa tekintélyes része már esomókban van; nehéz kévők jó termést -- bő fizetést — ígérnek! — Ha az idő meg nem változik — egy-két hét múlva vége felé járnak az aratásnak, csak azután jó idő legyen a hordásra és eséplésre! — A Sajó még mindig zavaros, de azért fűrödni napról-napra lehet, a jó hideg víz edzi az idegeket és a gyakori fürdés egészségessé teszi az embert! A halászatnak is kedvez a szerencse; a multkor a püspöki határban tekintélyes haresákat fogtak a melyeknek egyik szép példányát a gömör-vármegyei „vizeispán” vitte magával. — Minden jó volna, csak a bő aratást drága gabona árak követnék! Különbölegyen bizalmunk a jövőben!

Ismét gyors — kengyel — futó mutatta be „művészetét” városunkban e hó 26-án este 6¹/₄ órakor a csekély számú közönségnek, melyet „nagy trombita szóval” ő szehozniia sikerült, de — rá nézve fájdalom — minden nagyobb „eredmény” nélkül. A mi különben mutatványát illeti, azt e nemben csakugyan feltűnőnek mondhatjuk. Belső piacunk sáta utját nem egész 1¹/₂ első percz alatt futotta egyszer körül, s ez időmértet majduem szabályosan tartotta be 51 körfutásaközben, mely ut mintegy 2¹/₅ mértföld, 76 perczig tartott; az ötvenkettedik fordulónál azonban lábáról a cipő leszakadt, mielőtt az ígért 60 futamot 1¹/₂ óra alatt megtehetette volna, s így kénytelen volt a mutatvány befejezését jelezni, még pedig most már „szép trombita szóval” miután néhány forintot beszedett. A művész neve Dibbels Adolf. Bécsbe való, a ki ezek szerint németül futott, de „esehül” járt — — — az istenadta.

Lopás. Hogy a zsebmetsző urak vidéken is szemfülesek s értik mesterségüket, bizonyítja a következő eset: E hó 25-én az ózdi vásárról haza térő két námesztói „sáfrányos” betért a várkonyi vendéglőbe, hol egyikök épen kártyázó társaságra talált, s leült közéjük játszani maga is. Szerencsétlenségére a „esöndes” cleinte sehogy sem akart neki bevágni, s így többször került elő zsebéből a vastag „bugyillaris”, melynek tartalma ugyanesak felköltötte a „társak” egyikének mindenre kiterjedő figyelmét. De a „szerencse” változásai közben — legalább látszólag — mielőnyáján elázta, s így történt, hogy a mi sáfrányosunkat elnehezült feje a kuglizóba vezette, hol elnyomta az álm, hogy 148 forinttal bélelt tárezáját egy pipával házaló, kívül mulatott, annál könnyebben elemelje. A „jó” pajtás után eddig haszontalan kutatott a esendőrség, s a póruál járt sáfrányosnak alighanem azzal a jó tanácsesal kell beérnie. „Örizkedjél a tolvajoktól, különösen uton.”

Színészeti Tornallyán. Bokodi Antalnak az ország egyik első rendű komikusának, a népszínház volt tagjának — a vidéki nagyobb városok egykori. kedvencezének szintársulata július 26-án érkezett városunkba! — Annyit mondhatunk, hogy az időpontot nem jól választották meg, mert a színészeket pártoló közönség részben fűrödn idözik, részben az aratási munkálatokkal van elfoglalva, — és így nagyobb. színházba járó közönséghez — kevés reménység lehet. Mindazáltal — Bokodi művésze — és jól rendezett társulata megérdemli a legmelegebb pártfogást, azért kívánjuk is, hogy minél nagyobb közönség előtt játszassanak! A ki Bokodi Antalt még nem látta, az e mulassa el játé-

kát megnézni, mert ő a szó legszorosabb értelmében igazi művészi komikus, még pedig — vidéken — páratlan! Társulatának is több jeles tagja van! Az egyes előadásokról majd később referálók!

Nyilvános nyugtázás.

Berzétei ev. ref. egyházunk gyámolítására ujabban a következő adományok folytak be hozzám:

- a) Butlerből: Gróf Andrássy Manó ő nagyméltósága 60 frt.
- b) Ruzskay Gyula lelkész 1 frt, jánosi-i egyház 1 frt, pálfalusi egyház 2 frt, összesen 4 frt.
- c) Pelsőczről: Fikó Adolf fitanité 1 frt.
- b) Tornallyáról: Szontagh Zoltán főszolgabíró 1 frt. Osváth Dániel szolgabíró 1 frt. Groszman Jakab 1 frt, Thurianszky Ádám (Lévárt) 1 frt, Osváth György 10 kr, összesen 4 frt 10 kr.
- e) Nt. Nagy Pál esperes ur útján: Kérészi Barnabás tiszauanai lelkész s egyh. ker. egyházi aljegyző maga és egyháza részéről 10 frt.

Az eddig begyűlt adományok fő összege 533 frt 45 kr. Az ur védje és áldja meg a jószívű adakozókat!

Berzéte, 1887. július 22.

Batta György, berzétei ev. ref. pap.

Hivatalos közlemények.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

680/eln. 1887. sz. — A felügyeletem alatt álló kir. járásbírósnak áthelyezés folytán üresedésbe jött segéddíjas joggyakornoki állás betöltésére ezennel pályázatot nyitok; felhivatnak az erre pályázni kívánók, hogy az 1883. I. t. cz. 7-ik §-nak megfelelő elméleti képzettségüket és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket e hirdetésménynek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számítandó két hét alatt hozzám adják be.

Kelt Rimaszombtatban, 1887. július hó 19-én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

692/eln. 1887. sz. A vezetésem alatt rimaszombati kir. törvényszék területéhez tartozó tornallyai kir. járásbírósnak áthelyezés folytán üresedésbe jött, évi 1000 frt fizetés és 200 frt lakbérrel javadalmazott aljárásbírói állomásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszeri úrnak folyó évi július 23-án kelt 2956/I. M. E. számú rendelete folytán ezennel pályázatot nyitok.

Felhivatnak ennél fogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy szakképzettségüket, életkorukat, nyelvismereteiket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt folyamodványukat ezen hirdetésménynek a hivatalos lapban harmadszori megjelenésétől számítandó két hét alatt, — a közhivatalban állók hivatali főnökeik útján — hozzám annyival inkább nyujtsák be, mivel a netán később érkező kérvények figyelembe vétetui nem fognak.

Rimaszombtat, 1887. július hó 27-én.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Gömörmegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

1161 sz./kb. 887. — Melynek értelmében ezennel köztudomásra hozatik, hogy a nagyméltóságú kir. közmunka és közlekedési miniszerium f. évi június hó 2-án 22377 sz. a. kelt rendeletével a rimaszombati 1495 sztkben 738 h. r. sz. a. foglalt azon beltelekre, mely a Gasko János és neje Rác Pirocska tulajdonát képező és Gömör-Kishont t. e. megye rimaszombati székháza mellett terül el, másik oldalról pedig ugyanesak Gasko János és neje egy másik belső telke által határoltatik — a kisajátítási jog ezen megye javára engedélyeztetett.

Továbbá, hogy az 1881. 41. t. cz. 33. §-a alapján közigazgatási bizottságunknak mai napon tartott üléséből 1161/kb. számú végzésével a kisajátítási eljárás határnapjaul f. évi augusztus hó 22-ik napjának d. e. 9 órája tüzetett ki.

Miről érdeklétt felek azzal rendeltetnek értesítettui, hogy a közszemlére kitétt kisajátítási terv Rimaszombtat város polgármesteri hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthető; egyébként pedig, hogy az 1881: 41. t. cz. 34. §-a értelmében a felek elmaradása a tárgyalást és a határozat hozatalát meg nem gátolja.

Kelt a közigazgatási bizottságnak Rimaszombtatban 1887. évi július hó 11-én tartott üléséből.

Fáy, elnök.

Szerkesztői üzenetek.

G. M. A „kiküldött” munkálatának eredményét, nagyon kérjük, szive-kedjék velünk — a közönség számára — közölni.

R-r. Kérdése csak bizonyos pontig jogosult. — azért kellett kitérölni. A „levél” érdekes marad továbbra is.

M. L. Nagyon elnyujtotta. Rövidítve jöhet e.

Cs. M. Közreműködésének nagyon örülnék. A lap megy.

N. L. Köszönettel vettük. Számíthatunk-e rá továbbra is?

a-z. Az a bizonyos I. II. osztályu váróterem a „P. H.”-ban megénekeltetvén, várjuk be az „eredmény”-t. — ha marad a „regi”-ben, akkor készség-l adunk helyet minden panasznak, a mely jogosult.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

MAGÁN-HIRDETÉSEK.

Borkimérőül

Rimaszombtatban egy szolid bormérési üzletben egy 13—15 éves nő, szegényebb sorsu szülők leánya, mint kimérő, illő fizetés mellett azonnal felfogadtatik. — Értekezhetni Tóth Pál vendéglőssel.

A közelgő idényre

van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlani

köszén-kátrányunkat,

mint a legjobb és legolcsóbb mázoló anyagot tetőzetek és más egyéb tárgyak tartóssá tételére.

100 kiló ára 4 frt, teljsuly. — A hordókat saját árban számítjuk.

➡ Légszesz-koaksz, vagononként szállítva, első rendű áru, olesón számítatik. ➡

➡ Nagyobb megrendeléseknél és ismételiadókna aránylagos árleengedéssel szolgálunk. ➡

A miskolci légszeszgyár igazgatósága.

2—3

Pályázat.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság tisztí nyugdíj-intézete által a salgótarjáni vasmű telepen berendezett élelmezési intézetnél a **raktár kezelői állás** megürülvén, ezen állásra pályázat hirdettetik.

Pályázótól megkivántatik, hogy nemesak 4000 frtig biztosítékképes legyen, hanem különben is elegendő vagyonnal rendelkezzeék, hogy az élelmezési intézet által nem tartott egyéb fűszer-, ruhanyemű- és háztartási-áruvizikkeket saját számlájára beszerezhesse s raktáron tartsa. Továbbá, hogy kellő kereskedői szakismeretek mellett vendégloási és italmérési üzletekhez megkivántató gyakorlatlássalgal és e téren szerzett tapasztalatokkal birjon.

Ajánlatok — felszerelve a pályázó erkölcsi, eddigi működéséről- és vagyoni állását feltűntető bizonylatokkal — folyó évi augusztus hó 10-ig aláírott igazgatósághoz — ahol minden egyéb feltételek betekintheők és minden bővebb felvilágosítás és tájékozás nyerhető, — nyujtandók be.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvénytársaság tisztí nyugdíj-intezetének élelmezési-üzlete Salgó-Tarjánban.

4—4

ANDRIK SÁMUEL,

kályhagyára

Tamásfalán, (u. p. Rimaszombtat.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Tamásfalán (saját házamban) mindenféle alaku, nagyságu és színű, saját gyártmányu s közzénnel is fűthető kész, raktáron levő

cserepkályhák

nagy választékban, jutányos áron mindig kaphatók. — Megrendelések pontosan teljesítettnek.

ANDRIK SÁMUEL, kályhámester.

8—*